

Messadi pertuccont renovaziun cunvegnientscha da prestaziun cun la Surselva Turissem SA

Preziau signur president dil parlament
Stimadas parlamentarias, stimai parlamentararis

La cunvegnientscha da prestaziun vertenta cun la Surselva Turissem SA (STAG) vala dapi igl onn 2015 ed ei da renovar. Ensemen cun las autras vischnauncas dil perimeter – Breil/Brigels, Lumnezia e Sursaisa Mundaun – ei ina nova cunvegnientscha vegnida elaborada. La finamira dalla nova cunvegna ei da colligiar aunc meglier las forzas ed ils mieds per rinforzar la qualidad e la tarlischur dalla destinaziun. La nova cunvegnientscha da prestaziun, che duei entrar en vigur igl 1. da schaner 2021, vegn suttamessa al parlament communal per il conclus.

Situaziun da partenza

La Surselva Turissem SA ei vegnida fundada il 2010 sco organisaziun da turissem regionala entras la reuniun dallas anteriuras uniuns da traffic e dallas duas pendicularas Breil Vuorz Andiaist e Sursaisa Mundaun. Sigl intschesch dalla vischnaunca dad Ilanz/Glion sudeva da gliez temps il marcau da Glion tier ils commembers fundaturs. Il temps sequent ei la regiun politica el perimeter semidada a moda fundamentala. Oz secumpona la SA en parts egualas dallas suandontas sis acziunarias:

- Vischnaunca Breil/Brigels
- Vischnaunca Ilanz/Glion
- Vischnaunca Lumnezia
- Vischnaunca Sursaisa Mundaun
- Pendicularas Breil Vuorz Andiaist
- Pendicularas Sursaisa Mundaun

Igl intent dalla societad ei descrets ellas statutas suandontamein: "Cun explotar il potenzial da sinergia ch'ei avon maun ha la Surselva Turissem SA l'intenziun da colligiar e commercialisar la purschida turistica ella Surselva." La survegionza strategica dalla societad vegn practicada dil cussegl d'administraziun ch'exista da siat dels, el qual tut las acziunarias ein representadas e che vegn presidias da dr. Simon Osterwalder, Thalwil/Lumnezia.

Basa legala

La basa legala per ademplir e finanziair quell'incumbensa porscha la lescha davart las taxas da hosps e taxas turisticas dalla vischnaunca Ilanz/Glion. La lescha ei vegnida elaborada igl onn 2014 en ina consultaziun surcomunala, ils 14 da matg 2014 approbada dil parlament communal e dapi igl 1. da schaner 2015 en vigur. Las ulteriuras vischnauncas dil perimeter dalla Surselva Turissem SA disponan d'ina legislaziun congruenta. Igl artechel 2 reglescha il diever dalla taxa da hosps e dalla taxa turistica sco suonda:

¹ Las entradas dalla taxa da hosps ein da duvrar per finanziair implonts ed occurrenzas turisticas ch'ei fatgs pil hosp e che san vegnir utilisai predominantamein da lez.

² *Las entradas dalla taxa turistica ein da duvrar per expensas ch'ei principalmein egl interess dall'economia turistica. Ellas dueien cunzun possibilitar d'elaborar a moda effectiva la fiera turistica sco era da promover eveniments sportivs e culturals cun in bien effect da reclama.*

Igl artechel 27 fixescha la collaboraziun denter la vischnaunca e l'organisaziun da turissem. Tala ei da reglar en ina convegnientscha da prestaziun:

¹ *La vischnaunca fixescha cull'organisaziun dalla destinaziun turistica ina convegna da prestaziun, ella quala vegnan reglai dretgs ed obligaziuns vicendeivels, en special il diever dils mieds conform alla lescha sco era la facturaziun.*

² *Las singulas vischnauncas san fixar cull'organisaziun dalla destinaziun turistica convegnas per prestaziuns supplementaras tenor agens basegns. L'indemnisaziun per quels survetschs vegn fatga cun ina convegna separada denter la vischnaunca corrispudenta e l'organisaziun dalla destinaziun turistica.*

³ *La convegna da prestaziun ei dad examinar regularmein, silmeins mintga quater onns, esche necesari dad adattar.*

Convegnientscha da prestaziun vertenta

La convegnientscha da prestaziun actuala deriva digl onn 2015. Ella reglescha la collaboraziun e la repartiziun dallas incumbensas denter la vischnaunca e l'organisaziun turistica e numna las prestaziuns da tala. En in'aschunta ch'ei d'adattar annualmein vegn il diever dils mieds dallas taxas da hosps reglaus. Tal sebasea sil preventiv elaboraus per mintga vischnaunca.

La vischnaunca Ilanz/Glion ha prestau ils davos onns 2015–2019 en media ina contribuziun annuala dallas taxas da hosps da 335'000 alla Surselva Turissem SA, tier entradas dalla taxa da hosps da 453'000 francs. Las entradas restontas restavan tier la vischnaunca per cuvierer sias atgnas incumbensas el sector dil turissem.

La basa legala communabla e la convegnientscha da prestaziun han signifacau duront il temps da baghegiar si la Surselva Turissem SA ina fasa nova, ella quala ei mava dad ina vart per ina finanziaziun harmonisada, gesta e transparenta, da l'otra vart per la creschientscha d'ina capientscha communabla per ademplir las incumbensas. Ils davos tschun onns han ins saviu consolidar quei process. Cun la nova convegnientscha da prestaziun duei quei crescher ensemen vegnir menaus vinavon resp. aunc vegnir rinforzaus pertgei che la cooperaziun, il brat e la promoziun vicendeivla ein la clav per saver exister era sco destinaziun pintga ella fiera turistica concurrenzada.

Muort la midada dil presidi dil cussegl administrativ sin la fin 2018 sco era dil post da meinafatschenta la primavera 2019 resp. ina vacanza temporara ei la verificaziun e la renovaziun dalla convegnientscha da prestaziun seretardada. Pervia da quei sedrezza igl onn da fatschenta current aunc alla convegnientscha da prestaziun digl onn 2015.

Valurs directivas dalla nova convegnientscha da prestaziun

Convegnientscha da prestaziun da basa

Tier l'elaboraziun dalla nova convegnientscha da prestaziun, ch'ei vegnida fatga dils quater presidents communal ensemen cun il meinafatschenta e medemamein vegnida discutada ellas suprazionzas communalas, stevan ils suandonts aspects el center:

- la garanzia dallas activitads dalla STAG;

- in diever transparent ed effectiv dils mieds;
- ina finanziaziun raschuneivla che sa vegnir communicada a moda capeivla alla populaziun ed a possessurs da secundas habitaziuns;
- ina repartiziun optimala dallas incumbensas denter la vischnaunca e la STAG.

La basa dil cuntegn tier l'elaboraziun era per l'ina la strategia dalla Surselva Turissem SA ch'il cussegl administrativ ha actualisau a caschun d'ina sesida strategica igl atun vargau. Per l'otra sebase la verificaziun ed adattaziun dalla cunvegientscha da prestaziun sillas experientschas fatgas ils davos onns, sin la stabilisaziun dall'organisaziun turistica regionala ch'ei s'avanzada fermamein e sin las circumstanzas dil contuorn che semidan.

Tier ils capetels 1–3 sco era 5–11 ein mo pintgas midadas vegnidas fatgas. Il capetel 9 che pretendia ina mesiraziun d'effect ei novs. A moda fundamentala ei il capetel 4 tier la finanziaziun dalla STAG vegnius surluvraus.

Finanziaziun e clav da repartiziun

La finanziaziun dalla Surselva Turissem SA succeda sur la taxa turistica e da hosps che la vischnaunca incassescha. La taxa turistica ei d'impunder per la commercialisaziun dalla destinaziun e vegn spedita vinavon cumpleinamein alla STAG (mira cap. 4.1 dalla cunvegna da basa). Alla vischnaunca restan 2.5 % dallas entradas per ils cuosts digl incasso.

Las entradas dalla taxa da hosps ein d'applicar per la finanziaziun d'indrezs ed occurrenzas turisticas che vegnan eregidas pil hosp e san vegnir nezegiadas prevalentamein dad el (mira cap. 4.2 dalla cunvegna da basa). Cheu vegnan las entradas repartigidas denter la vischnaunca e la Surselva Turissem SA. La cumpart dallas entradas dalla taxa da hosps dalla vischnaunca Ilanz/Glion ch'ei ils davos onns vegnida spedita vinavon cun la cunvegientscha da prestaziun alla destinaziun muntava ils davos onns en media 73 pertschien. En autras vischnaunca dil perimeter ei la cumpart procentuala marcantamein pli bassa (Lumnezia e Sursaisa Mundaun ca. 50 %), tier la vischnaunca Breil/Brigels munta la cumpart a bien 90 %. Ultra da quei era in preventiv annual che vegneva marcadaus per mintga vischnaunca separadamein colligiaus cun quella contribuziun, tgei che procurava zuar per la trasparenza e la controlla dil diever dils mieds, impedeva denton il patratg d'ina promoziun regionala dil turissem. Per quei duei la nova cunvegientscha ir ensemen cun ina midada da paradigmas. Quella cuntegn suandonts puncts centrals:

- La STAG ademplescha sco fixau ella cunvegientscha da prestaziun in'incumbensa da basa sur igl entir perimeter cun far diever dils mieds corrispundents ch'ei buca determinai per la singula vischnaunca.
- Quell'incumbensa da basa finanzieschan las vischnauncas cun ina procentuala unita da 42 % cumpart da lur entradas dalla taxa da hosps.
- La finanziaziun dalla carta da hosps e dil cudischi da plivalur per ils possessurs da secundas habitaziuns succeda suenter in'atgna clav sin basa dil diember da cartas da hosps distribuidas e da secundas habitaziuns per vischnaunca.
- Prestaziuns supplementaras vegnan stipuladas e finanziadas separadamein denter las vischnauncas e la STAG (tenor art. 27 Lescha turistica).

Quella midada ha la consequenza ch'ils mieds vegnan impundi aunc pli cumpact e cun clara finamira per la realisaziun dalla strategia comunabla e ch'il patratg d'ina regiun comunabla vegn vivius a

moda activa. Ella rama dalla taxa da hosps vegn la contribuziun dalla vischnaunca Ilanz/Glion probablamein a curdar ora pli bass. En in quen d'exempel sin fundament dil preventiv 2020 ei seresultau ina summa da 220'000 francs.

Cunvegnientscha da prestaziun supplementara

El decuors dils davos dus onns ein entginas iniciativas per l'augmentaziun dalla purschida ed il profil turistic ella vischnaunca Ilanz/Glion naschidas. En connex cun quei ei la collaboraziun cun la Surselva Turissem SA vegnida intensivada. Quella via duei exnum vegnir persequitada vinavon. Per quei ei igl engaschi dalla Surselva Turissem SA, tier il svilupp dalla regiun e differents projects che survargan la cunvegnientscha da prestaziun da basa, fetg giavischaus. El rom d'ina cunvegnientscha supplementara duei la Surselva Turissem SA per quei vegnir incumbensada cullas suandontas prestaziuns:

- project svilupp dil center Glion: coordinaziun dil project e collaboraziun
- project Minas da Gulatsch: collaboraziun ed execuziun incumbensas supplementaras
- project construcziun nova baghetg dalla staziun da Glion: collaboraziun per la realisaziun d'ina purschida turistica attractiva
- project posiziunament Glion sco liug da partenza per spassegiadas ella Ruinaulta: collaboraziun ed execuziun
- project extensiu/posiziunament occurrenzas d'advent Glion: direcziun operativa ed execuziun dil project
- project event al Rein Glion: direcziun operativa ed execuziun dil project

Cunquei che las prestaziuns ein orientadas a projects, duei la cunvegnientscha valer ad interim per ils proxims treis onns. Per las prestaziuns totalas che cuntegnan ton prestaziuns da lavur sco era cuosts da realisaziun duei vegnir fixau ina contribuziun pauschala da 50'000 francs.

El contrast cun las deliberaziun el parlament usitadas ei il spazi da giugar per adattaziuns materialas el cass presentau fetg pigns resp. gnanc avon maun. Pertgei per contonscher la finamira aspirada eis ei indispensabel che las cunvegnientschas da prestaziun da basa da tuttas vischnauncas ein congruentas. Cunquei che plirs megliuraments ein succedi, buc il davos era grazia a propostas dalla vischnaunca Ilanz/Glion, impedescha tenor la suprastonza communal nuot l'approbaziun.

Proposta

Muort las explicaziuns precedentas fa la suprastonza suandonta proposta al parlament communal:

- approvaziun dalla cunvegnientscha da prestaziun da basa denter la vischnaunca Ilanz/Glion e la Surselva Turissem SA per ils onns 2021–2025.
- approvaziun dalla cunvegnientscha da prestaziun supplementara denter la vischnaunca Ilanz/Glion e la Surselva Turissem SA per ils onns 2021–2023.